

לישועתך קויתי

על שולחנו של הגאון המקובל
איש האלקים הרב שמשון חיים בן הרב נחמן מיכאל נחמני ז"ע
מחבר הספרים הקדושים זרע שמשון ותולדות שמשון

פרשת כי תבוא תשפ"ג | גליון מס' 410

הכבוד. מבלי רשות לשרי האומות למעלה, ולאומותיהם למטה, לבוא במחיצותיה ובשעריה.

~

עוד יש לבאר בסדר הפסוק, כי מכאן מקור, למה שכתב בתרגום יונתן בן עוזיאל (שמות יט ד), שבשעת פסח מצרים, נשא הענן את בני ישראל אל מקום המקדש, לשחוט שם את פסחיהם. ומיד אחר כך, החזיר אותם לארץ מצרים. כדי לרמוז זאת, מקדים הפסוק 'ויביאנו אל המקום הזה, זה בית המקדש', היינו בשעת פסח מצרים. ורק ארבעים שנה לאחר מכן, 'ויתן לנו את הארץ הזאת'.

(זרע שמשון פרשת כי תבוא, מאמר ג. עיי"ש אריכות דברים בעניין)

~~~~

ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי ה'. (דברים כו ז)

ועניינים מרודים תביא בית, (ישעיה נח ז). רבי אבין אמר, נאמר כאן תביא ונאמר להלן (שמות כג יט), ראשית בכורי אדמתך תביא. מה להלן ביכורים, אף כאן ביכורים. (ילקוט שמעוני ישעיה, רמז תכז)

הנה דברי המדרש, תמוהים עד למאוד. כי מה עניין 'עניינים מרודים תביא בית' לביכורים. ויתכן לבאר הדברים, בהקדם שתי הקדמות.

א. מאמר המשנה (אבות ג ז), 'תן לו משלו, שאתה ושלך שלו'. כי כל הממון שיש לאדם, הוא של הקדוש ברוך הוא. נמצא, כי מי שזכה

ויביאנו אל המקום הזה ויתן לנו את הארץ הזאת. (דברים כו ט)

ויביאנו אל המקום הזה, זה בית המקדש. או אינו, אלא ארץ ישראל. כשהוא אומר, ויתן לנו את הארץ הזאת, הרי ארץ ישראל אמור. ומהו וביאנו אל המקום הזה, בשכר ביאתנו אל המקום הזה, נתן לנו את הארץ הזאת. (ילקוט שמעוני

פסח כי תבוא, רמז תתקלח)

כתבו המקובלים (ראה 'חסד לאברהם', מעיין שלישי נהר ג), וכן מובא בזוהר הקדוש (פרשת ויקהל רט:), שישנן מחיצות המבדילות, בין ארץ ישראל לבין ארץ העמים. ואותן מחיצות, עולות ומבדילות, בין הרקיע שמעל ארץ ישראל, לבין הרקיע שמעל ארץ העמים, עד לכיסא הכבוד. בגיגון, שבעים השרים של אומות העולם, עומדים מרחק של אלפיים אמה מהן, ואינם יכולים להיכנס בתוכן.

אולם, בשעה שנגזרה גזירת חורבן הבית, ניתנה הרשות לשרי פרס ויוון, להיכנס אל תוך המחיצות. באותה השעה, יכלו גם האומות למטה, להיכנס אל תוך ארץ ישראל, להחריב את בית המקדש.

זהו הרמז בפסוק ובדברי הילקוט, 'ויתן לנו את הארץ הזאת', בזמן, בזכות ובשכר, 'ויביאנו אל המקום הזה', היינו בית המקדש. כי רק כאשר בית המקדש עומד על תילו, ניתנה לנו ארץ ישראל בנתינה מושלמת. רק אז, היא שמורה ומוקפת מחיצות עד כיסא

בעושר, אינו זוכה אלא לאכול את פירותיו. אבל הקרן, לעולם תישאר שייכת, לקדוש ברוך הוא.

והנה עיקר עושרו של אדם הוא בשדות, כרמים ובתים. כעין מה שאמרו (יבמות סג.), 'כל מי שאין לו קרקע אינו אדם'. וברצות ה', הוא נותן לאדם עושר. וברצותו, יטלו הימנו. שכן, 'גלגל הוא החוזר בעולם', (שבת קנא:).

ב. למדנו במסכת גיטין (מח.), 'המוכר שדהו בזמן שהיובל נוהג - רבי יוחנן אמר, מביא וקורא. ריש לקיש אמר, מביא ואינו קורא'. ופירש רש"י, כי בזמן שהיובל נוהג, כל מכירת קרקעות אינה אלא לפירות. שהרי גוף הקרקע חוזר לבעליו ביובל. לכן, לפי רבי יוחנן שסובר שהקונה שדה לפירותיה, הריהו כקונה את גופה, יכול הקונה לקרוא בהבאת ביכורים, 'הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתת לי'. אולם, לשיטת ריש לקיש, שסובר כי קניין פירות אינו נחשב כקניין גוף השדה, לא יוכל הקונה לקרוא, 'האדמה אשר נתת לי'.

ושם בהמשך אמר רב יוסף, כי אם לא שאמר רבי יוחנן, קנין פירות כקנין הגוף, לא היה מוצא ידיו ורגליו בבית המדרש. שכן, הלא כבר אמר רבי אסי אמר רבי יוחנן, כי אחים שחלקו בירושת אביהם, הריהם נחשבים כלקוחות זה מזה, ומחזירים זה לזה ביובל. ואם היה סובר רבי יוחנן, כי קניין פירות אינו כקנין הגוף, לא היה בעולם, מי שיכול להביא ביכורים ולקרוא עליהם. אלא מי שהוא בן יחיד לאב, שהיה אף הוא בן יחיד לאביו, כך עד יהושע בן נון.

והנה מי שמביא עניים אל ביתו ופורס להם מלחמו, הריהו כמודה בפיו, איך שהוא חש כי אין לו בנכסיו אלא קניין פירות, ליהנות בהם כל זמן שהם אצלו. זאת, משום שהכל ששייך לקדוש ברוך הוא, כמו שנאמר (ויקרא כה כג) 'כי לי הארץ'. וממילא, גם לאחיו העניים, יש

חלק בנכסיו כמותו.

אלא שלפי סברא זו, היתה מתבטלת מצוות הקריאה בביכורים מכל וכל. כי אפילו מי שהוא ואביו ואבות אבותיו, עד יהושע בן נון, היו בנים יחידים, עדיין אין לו בנכסיו אלא קניין פירות. שכן, הקרן הלא נשארה שייכת לקדוש ברוך הוא. ואיך יוכל לומר 'האדמה אשר נתת לי'.

אלא מאי, אף שמצהיר במעשיו, שאין לו בנכסיו רק קניין פירות, מכל מקום נחשב, שגוף הקרקע עצמה שייכת לו. והטעם, על פי מה שאמרו בגמרא (בבא בתרא קלו:), שדעתו של אדם קרובה אצל בנו, ואב לבנו הריהו מוחל. וכיון שישראל נקראים בנים למקום, הרי בשעה שעושים את רצונו, קרובה דעתו אליהם ומוחל להם, להיות גוף הקרקע נחשבת שלהם. עד כדי כך, שיכולים לקרוא על הביכורים ולומר, 'הבאתי מראשית פרי האדמה אשר נתת לי'.

כיון שכן, באה כעת הדרשה, 'מה להלן ביכורים, אף כאן ביכורים'. ללמדנו, כשם שכלפי מצוות ביכורים, נחשבת הקרקע כאילו שייכת ממש לישראל, כך גם כלפי מצוות צדקה. מי שנותן צדקה מממונו, נחשב לו הדבר לזכות, כאילו נתן מממונו שלו ולא משל הקדוש ברוך הוא.

(זרע שמשון פרשת בהר, מאמר ב)

טוב שמוע

בחסדי השי"ת התקיימו סעודות ומעמדי לחיים לכבוד היארציית. נשמח מאוד לשמוע סיפורי ישועה. או כתבו לנו. כדי לפרסמם לזיכוי הרבים. בברכה, מכון תולדות שמשון. 0527697791